

Mennesket i verden

Grundtvig og Løgstrup genlæst

Konference om N.F.S. Grundtvig og K.E. Løgstrup mandag den 25. og tirsdag den 26. januar 2016 på Aarhus Universitet, auditorium 1, bygning 1441 (lokale 012)

Baggrund

Styringsgruppen for forskningsnetværket ved Grundtvig Centeret har for perioden 2013-16 valgt at sammenstille Grundtvig med en række forskellige personer. Denne konference angår forholdet mellem Grundtvig og Løgstrup. Disse to centrale skikkelser i dansk åndsliv med mere end 100 år mellem sig har begge positioneret sig i forhold til det alment menneskelige. Men hvordan er sammenhængen og inspirationen fra Grundtvig hos Løgstrup, og hvilke spor har denne inspiration trukket i anden halvdel af det 20. århundredes tænkning inden for filosofi, pædagogik og teologi?

Konferencen gennemføres i samarbejde med lektor David Bugge og undervisningsadjunkt Peter Aaboe Sørensen.

Program

Mandag den 25. januar

Kl. 09.00 Registrering, udlevering af materiale samt kaffe/the

Kl. 10.00 Velkomst ved centerleder Michael Schelde, Grundtvig Centeret, AU

Kl. 10.15-12.30: Historien som brændpunkt

Professor emeritus Viggo Mortensen, Teologi, Aarhus Universitet: Grundtvig, Løgstrup og det folkelige

På baggrund af erfaringer med det folkelige netværk *Oprør fra udkanten* overvejes det, om der er ressourcer at hente i menneskesyn og natursyn hos henholdsvis Grundtvig og Løgstrup, hvis man vil inspirere til en folkelig bevægelse i dag.

Professor Jes Fabricius Møller, Teologi, Aarhus Universitet: Grundtvig-renæssance og opgør med Grundtvig

I september 1940 havde Kaj Munk premiere på "Egelykke", Hal Koch holdt sine berømte forelæsninger om Grundtvig, og P.V. Jensen-Klints majestætiske Grundtvigskirke blev indviet. "Ikke mindst i

raadville og trange Tider er der Mod og Styrke at hente hos den, der bevarede sin Tro paa Danmark og det danske Folk trods 1807, 1814 og 1864," som det hed i forordet til første bind af det nye udvalg af Grundtvigs værker ved Georg Christensen og Hal Koch i 1940. I Sandager-Holevad sogne på Fyn sad sognepræst K.E. Løgstrup samtidig og svovlede over den opviglede grundtvigianisme. Han genkendte i dens appel til følelserne træk fra den KFUM-kristendom, som han selv sammen med det øvrige Tidehverv havde gjort op med, og han pegede på dens lighed med nazismen. Efter krigen forenedes Koch og Løgstrup i en kritik af retsopgøret og i et opgør med det 19. århundredes filosofi og tankegang i det hele taget. Løgstrups gennembrud som løgstrupianer fandt sted på Kochs højskole i Humlebæk, og Hal Koch lod sig i sit eget løbende opgør med Grundtvig stærkt inspirere af Løgstrups skabelsesteologi.

Professor emeritus Ole Jensen: Et liv med Løgstrup og Grundtvig

Teologi-historiske fronter 1940 og frem med Grundtvig og Løgstrup som omdrejningspunkt – en smule subjektivt set.

Spor af inspiration fra Grundtvig i udviklingen af Løgstrups skabelsesreligiøse alternativ til "epokens" "irreligiøsitet".

Kl. 12.30-13.30 Frokost

Kl. 13.30-17.30: Teologien som brændpunkt

Professor Svein Aage Christoffersen, Teologi, Universitetet i Oslo: Amor mundi?

"Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden!" (1 Joh 2,15). Hvorfor ikke, egentlig? Noen funderinger om kærligheden til verden hos Kierkegaard, Grundtvig og Løgstrup.

Kl. 14.45: Kaffe/the

Professor emeritus Peter Kemp, Danmarks Pædagogiske Universitet: Engagementet som livstema

Engagementet som et afgørende teologisk-filosofisk begreb er oprindelig udviklet i fransk tænkning i det 20. århundrede. Men det kan godt ses som en nutidig videreførelse eller omformning af det menneskesyn, som ikke mindst Grundtvig og Løgstrup har repræsenteret i dansk tænkning.

Foredraget vil vise, hvordan det er blevet udfoldet af E. Mounier, G. Marcel, J.-P. Sartre (i ateistisk form) og en række andre franske tænkere.

Postdoc Maria Louise Odgaard Møller, Teologi, Aarhus Universitet: Menneske først, kristen så – er Løgstrup grundtvigianeren par excellence?

Hvis Grundtvigcitateret over dem alle "Menneske først, kristen så" betyder, at det vigtigste i diskussionen om udlægningen af menneskets tilværelse og troen er en forening om de almenmenneskelige vilkår, i forhold til hvilke kristentroen er sekundær, gør Løgstrups tanker om en universel skabelsestro som forståelseshorisont for den specifikt kristne tro ham så til grundtvigianeren par excellence?

Kl. 17.30-19.00 Middag

Kl. 19.00-20.00: Undervisningsadjunkt Peter Aaboe Sørensen, Idéhistorie, Aarhus Universitet: Sproget slutter som en handske – et causeri om sprog og ånd hos Løgstrup og Grundtvig

Tirsdag den 26. januar

Kl. 09.00-12.30: Pædagogikken som brændpunkt

Adjunkt Hans Henrik Hjerimitslev, UC Syd: Højskolens helte – fra Grundtvig til Løgstrup
Selv om N.F.S. Grundtvig kun i meget begrænset omgang selv tog del i det praktiske arbejde med at oprette de danske folkehøjskoler fra midten af det 19. århundrede, er der ikke nogen tvivl om, at Grundtvigs dannelsestanker spillede en afgørende rolle som inspiration og legitimation for højskolerne. Efterhånden som højskolerne ændrede karakter og fik en ny type elever i anden halvdel af det 20. århundrede blev Grundtvigs status udfordret. Højskolefolk søgte nu at legitimere skolerne på moderne præmisser ved at henvise til andre dannelsestænkere end "den gamle". Blandt disse hørte K.E. Løgstrup, der kom i forbindelse med højskolen gennem bl.a. Knud Hansen. Gennem en kombineret institutionshistorisk og idéhistorisk analyse vil dette oplæg vise, hvordan højskolerne har udviklet sig gennem tiden og hvordan højskolefolk helt frem til i dag har søgt at legitimere deres virke ved at henvise til forskellige intellektuelle autoriteter.

Kl. 10.00 – 10.15: Kaffe

Lektor Kirsten Margrethe Andersen, UC Syd: Fortællingens nøglerolle i folkeskolen fra Grundtvig til Løgstrup

Var Løgstrups bestemmelse af skolens formål som tilværelsesoplysning en oversættelse af Grundtvigs talte om livsoplysning? Hvilken rolle gav de hver især fortællingen i skolens formål?

Lektor David Bugge: Forenklingens fjende – Løgstrups tanker om den historisk-poetiske skole

I den lille artikel "Højskolens nye fronter" (1961) giver Løgstrup sit bud på, hvordan begrebet 'historisk-poetisk' aktuelt kan forstås. Men i disse overvejelser over den grundtvigske højskoletanke kommer han samtidig ind på en række af sit eget forfatterskabs vigtigste temaer: livets historiske karakter, menneskets indfældethed i en større kontekst og digtningens øjenåbnende funktion. Og nogle af de fronter, han får trukket op (ideologi, trivialitet, videnskabeliggørelse af kulturen), synes i dag – et halvt hundrede år efter artiklens affattelse – at være mere aktuelle end nogensinde.

Kl. 12.30 Sandwich og vand

Praktiske oplysninger

Tid: 25.- 26. januar 2016

Sted: Aarhus Universitet, auditorium 1, bygning 1441 (lokale 012)

To former for deltagelse:

1. Deltagelse inkl. morgenkaffe begge dage samt eftermiddagskaffe mandag: kr. 100.
2. Pris for deltagelse inkl. ovenstående samt frokost og middag mandag og en sandwich ved afrejse tirsdag: kr. 500.

Tilmeldingsfrist: 11. januar 2016 på følgende link

<https://auws.au.dk/grundtvigloegstrup2016>

Yderligere oplysninger ved

Michael Schelde, Centerleder
Mail: teoms@cas.au.dk T: 28992591